

จับคู่

ไวยากรณ์ภาพพจน์

ให้นักเรียนจับคู่ภาพพจน์และความหมายให้ถูกต้อง

อุปมา

การกล่าวเกินจริง เป็นการบรรยายให้เห็นเด่นชัดในสิ่งใด
สิ่งหนึ่งมากกว่าความเป็นจริง โดยจะเน้นที่อารมณ์
ความรู้สึกมากกว่าถ้อยคำ

อุปลักษณ์

การเลียนเสียงธรรมชาติ
ทำให้ผู้อ่านเหมือนได้ยินเสียงของสิ่งนั้น ๆ

บุคคลวัต

การเอาสิ่งที่เป็นรูปธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแทนสิ่ง
ที่เป็นนามธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง
โดยไม่ต้องอธิบาย

สัทพจน์

การสมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต หรือสิ่งที่มีชีวิตอื่น ๆ
ที่ไม่ใช่คน แสดงกิริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด
ได้เหมือนคน

อริพจน์

คล้ายกับอุปมา คือเป็นการเปรียบเทียบเหมือนกัน
แต่เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง มักมีคำว่า
“เป็น, คือ” หรืออาจใช้คำที่ต้องการเปรียบเทียบได้เลย

อวพจน์

การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อม
ที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “เหมือน” เช่น
ดุก ดั่ง ราว เปรียบ ประดุจ เจก ปาน ประหนึ่ง เพียง เพียง

สัญลักษณ์

การนำเอาคำและความหมายที่ไม่สอดคล้องกัน
และดูเหมือนจะขัดแย้งกันมารวมไว้ด้วยกัน
เพื่อให้เกิดผลการสื่อสารเป็นพิเศษ

นามนัย

การใช้คำหรือวลีที่บ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใด
สิ่งหนึ่งมาแสดงความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด

ปฏิพากย์

การกล่าวน้อยกว่าความจริง คล้ายกับอติพจน์
แต่จะเฉพาะเจาะจงแค่ที่มีความหมายน้อยเกินจริงเท่านั้น

ทบทวน ความรู้

ไวยากรณ์ ภาพพจน์

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนด
แล้วบอกว่าข้อความดังกล่าวเป็นภาพพจน์ชนิดใด

อุปมา

อุปลักษณะ

บุคคลวัต

สัทพจน์

อริพจน์

อวพจน์

สัญลักษณ์

นามนัย

ปฏิบัติพจน์

1

ให้อายุยืนเหมือนเท่าเสาศิลา อยู่คู่ฟ้าดินได้ดั่งใจปอง

2

แอดอดอดอดแอดแอดอด ลมลอดไล่เลี้ยวเรียวไฟ

3

บาปบริสุทธิ์

4

มีทองเท่าหมวดกุ่ม นอนสะดุ้งจนเรือนไหว

5

เพียนทองงามดั่งทอง ไม่เหมือนน้องห่มตาพราย

6

เมื่อฟ้าหลังหลังน้ำตา หมูเมฆาพาหิวร่อ

7

ลูกเป็นโซ่ทองคล้องใจพ่อแม่

8

รามให้ดอกกุหลาบสีแดงแก่ฉันทในวันวาเลนไทน์

9

เมืองโอ่ง หมายถึง จังหวัดราชบุรี

10

ปิดน้ำหรือยัง ทำไมแม่ยังได้ยินเสียงดังจ๊อก จ๊อก อยู่เลย

ข้อสอบ

ไวยากรณ์

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1

ข้อใดใช้ไวยากรณ์แบบอุปลักษณ์

- ก. ในคืนแสงจันทร์ส่อง ระยิบตา
ดวงดารา ตั้งดวงตานางฟ้าจ้องมอง
- ข. แต่งโตมาดแมนหุ่นปานดาราโก้
- ค. อริชฐานบอกกับฟ้า ขอเธอคืนกลับมาได้ไหม
- ง. เสียคนลือกันแลงเข้า ว่าน้องเป็น
เมียเข่าพวกทหารฝรั่ง

ตอบ

2

ข้อใดเป็นไวยากรณ์แบบสัทพจน์

- ก. ปล่อยให้ลอย ละ ลอย ปล่อยให้ลอย
ละ ลอย ละ ลอย ให้ความรักพัดพาฉันไป
- ข. อยู่ ๆ ใจก็ตึก ตึก ก็เพราะเรานั้นน่ารัก
อยู่ อยู่ ตึก ตึก
- ค. ไม่ใช่เธอก็ไม่เป็นไรหรอกนะ ไม่ต้องทน
อยู่เพื่อรอวันจากลา
- ง. หลงรักเธอเข้าแล้วนะแม่ยอดยาหยี

ตอบ

3

ข้อใดมีลักษณะเป็นอริพจน์

- ก. สถานที่ประชาชนไม่บังอาจจุดตะเกียง
ขุนนางอาจจุดกองไฟได้
- ข. คนบางประเภทเป็นเหมือนตุ้มอันหนัก
ที่คอยบั่นทอนความเจริญทางปัญญา
- ค. วันเวลาอย่างนี้ใครบางคนอาจจะมองเห็น
ดวงจันทร์เสี้ยวโศกและดวงดาวคร่ำครวญ
- ง. ถึงตายแล้วเกิดใหม่สักแสนชาติ ที่จะให้
ละความจงรักภักดีต่อชาตินั้นอย่าได้หวังเลย

ตอบ

4

“น้ำพระเนตรพุทธรูปหยดจวบพื้น
เจดีย์ยืนอาลัยโบสถ์โหว่วัน
กำแพงเมืองล้มพาดพินาศพลัน
อดีตวันกรุดร่วงเมืองหลวงเดิม”
บทประพันธ์ข้างต้นใช้ไวยากรณ์แบบใด

- ก. อริพจน์
- ข. ปฏิพจน์
- ค. บุคคลวัต
- ง. อุปลักษณ์

ตอบ

5

ข้อใดมีการใช้สัญลักษณ์

- ก. ทะเลไม่เคยหลับไหล
ใครบอกได้ไหมใจจึงตื่น
- ข. เจ้าโมงจับโมงอยู่เฝ้า
เหมือนพินับโมงมาเมื่อไกลนาง
- ค. เมฆหมอกที่ผ่านมาในชีวิต
ฉันพิชิตมันได้ด้วยใจหาย
- ง. อยากจะบอกว่ารักสักเท่าฟ้า
หมดภาษาจะพิสูจน์พูดรักได้

ตอบ

6

“เธอเปรียบดังเสมือนดวงใจ
ตามติดตรึงแนบชิดข้างกาย”
ข้อความข้างต้นใช้ไวยากรณ์แบบใด

- ก. อุปมา
- ข. สัทพจน์
- ค. อวพจน์
- ง. ปฏิพจน์

ตอบ